

Jezdectvo u nás a v cizině.

Podplukovník gšt. Vít Ondrášek:

Základy organisace a taktiky vyšších jezdeckých jednotek.

(Podle článku S. M. Buděnného, uveřejněného v revue „Vojennaja mysl“, čís. 3/4 1937.)

Autor rozdělil svůj článek velmi přehledně na tyto stati:

- I. Operativní úkoly rychlých jednotek (R.J.).
- II. Bojové složky R.J.
- III. Základní taktické úkoly R.J.
- IV. Taktika R.J.
- V. Bojová sestava R.J.
- VI. Manévr R.J.
- VII. Odražení nepřátelského přepadu a zahajovací boj.
- VIII. Zajištění manévru a boje valných sil R.J.

Ve shora uvedených statích autor velice podrobně píše o R.J., o jejich složení a úkolech a možno po přečtení článku pochopit, jak si Rusové představují použití těchto jednotek.

Podle názoru autora možno předpokládat, že již dnes můžeme rozdělit pozemní armády na dvě veliké složky. Vyšší rychlé jednotky a vyšší jednotky řadové, t. j. pěší divise. Z nich jak jedny, tak i druhé mají své operativní určení.

Jezdectvo a později motomechanisované jednotky, které ve světové válce měly jen bojový význam pomocný a sloužily hlavně k zajišťovací službě (zvědy, kryt, zajištění boků a styku), k využití úspěchu (pronásledování), stávají se dnes rozhodujícím bojovým a operačním prostředkem.

Proto hlavní úkoly rychlých jednotek všech evropských armád ve válce budou:

- a) boj za volnost operačního manévru v tom smyslu, že rychlá jednotka otřeše operačním týlem nepřítele a znemožní tak ustálení fronty,
- b) účast v provádění rozhodného úderu obchvatem boků a týlu nepřítele,
- c) dovršení porážky nepřítele rozšířením průlomu fronty a pronásledováním.

Tyto úkoly rázu operativního vyžadují ovšem nejen příslušně organisovaných rychlých jednotek, nýbrž i odpovídající taktiky.

V II. stati vyslovuje autor svůj názor o tom, že ačkoli se dosud neustálila organisace jezdeckých pluků, divisí a sborů a tím méně organisace motomechanisovaných vyšších jednotek, přece můžeme již dnes říci, jakým směrem tato organisace půjde, což uvádí v tabulce 1.

Tabulka 1.

Tendence v organizaci jezdeckta evropských armád a jezdeckta Spojených států.

Období	Počátek světové války	Ke konci světové války	Zkušenosti z občanské války v Rusku	První období po světové válce 1918-25	Druhé období od r. 1925-36	Další snahy	Poznámky
Vyšší jezdecké jednotky	Na počátku světové války byly improvizovány jezd. sbory (2—3 divise)	Jezdecké sbory po 2—3 jezdeckých divisích	Jezdecká armáda o 5 jezdeckých divisích a 2—3 pěších divisích	Kategorické zmenšení jezdeckta. Reorganizace v motomech. částí. Vyšší jezdecké jednotky jen jezd. divise	Obnovování vyšších jezd. jednotek	Organisace silných motomech. mas	Jezdecké divise stávají se doslovně řečeno vyššími jednotkami složenými z různých druhů zbraní. Mechanisované jednotky a dělostřelectvo staly se základními prvky organizace RJ.
Hlavní bojové prvky jezdecké divise	Jezdeckto je hlavní bojovou silou jezd. divise (24 eskadron)	Zmenšení počtu normálního eskadron (24—16)	Silné jádro jezdecké 24-30 eskadron	Tendence směřující k samostatným jezdeckým brigádám a k zmenšení jezdeckého jádra	Zmenšování jezdeckého jádra a zvětšování počtu pěchoty (16—12 eskadron)	Jezdecké jádro, které je určeno pro manévry (16-12 eskadron)	
Jezdecké jádro							
Pěchota	Jako posilový prostředek 1 prapor cyklístů neb lehké pěchoty	Zvětšení posilového prostředku pěchoty až na 1/3 bojového počtu jezd. divise (sesedlé k pěšímu boji)		Rozpuštění pěších posil	Přidělování silných motor. posil pěchoty od 1—2 praporů ba i celého pluku	Motorisovaná pěchota — opora manévru 2—3 prapory	
Motomech. jednotky	Slabé jednotky OA. a kulometné jednotky				Zvětšení mechan. jednotek až do 68 OA. a 50 tanků	Silné mechanisované jednotky průbojný prostředek (50—75 tanků)	
Dělostřelectvo	Podpora slabá asi 8—12 děl	Zesílení počtu dělostřelectva 12—24 děl	12 děl pro divisi		Zesílení dělostřelectvem 24—48 děl	Silné dělostřelectvo (houfnice) 36—40 děl	

Tabulka 1a.

Tendence v organisaci jezdeckta evropských armád a jezdeckta Spojených států.

Období	Počátek světové války	Ke konci světové války	Zkušenosti z občanské války v Rusku	První období po světové válce 1918-25	Druhé období od r. 1925-36	Další snahy	Poznámky
Letectvo					Přidělení zvědných letek	Úplné zajištění let. přezvědu (10 strojů). Podle potřeby přidělení bitevního letectva a let. pro vysazení vojska v týlu	
Všeobecná tendence	Pušky	Zavedení lehkých kulometů	Radikální zvětšení počtu kulometů 96/150 i výše	Zvětšení počtu kulometů	Zavádějí se automatické pušky	Všichni jezdci mají automatické pušky a pistole	
Hlavní bojové prostř. eskadron	Těžké kulomety v malém počtu 6—12	16—24 těžkých kulometů			Těžké kulomety se stávají u pluků prostředkem mohutné podpory		
Zbraně: KPÚV., KOPL.					Zavádějí se zvláštní zbraně KPÚV., KOPL.	Jednotky mají přiděleny silné prostředky KPÚV., KOPL. a prostředky chemické	
Pomocné zbraně		Slabá pojítka	Rovněž	Zesílení pojítek a ženie	Radikálně se zvětšují prostředky k zajištění manévru (mostní soupravy, prostředky spojovací, motorisace týlu)		
Posilové prostředky bojové			Dočasně silné posily pěchoty. Letectvo k vyhledávání zpráv			Význam jezd. sborů se zvětšuje. Sborny jsou zesilovány letectvem, dělostřel., pěchotou, tanky, ženij. vojskem a chem. jednotkami	

V této tabulce autor velmi podrobně, ačkoli ne úplně správně, znázornil směry, jimiž jde od počátku světové války vývoj organizace jezdeckých vyšších jednotek, které, jak praví, se teprve nyní stávají vyššími jednotkami v pravém smyslu slova. Tabulka je velmi přehledně zpracována; není sice přesným obrazem vývoje jezdeckých vyšších jednotek, avšak z celku je dobře vidět, co chtěl autor ukázat a zdůraznit, t. j. zvětšování počtu těžkých a lehkých kulometů, dělostřelectva, pěchoty, motomechanizovaných jednotek, letectva (leteckých výsadků) a chemických prostředků.

Snahy o uvedenou organizaci se potvrzují nejen dosavadní organizací jezdeckev různých států, nýbrž i kombinacemi organizací R.J. při cvičeních na mapě a v manévrech.

V tabulce 2 je znázorněno, jak se vyšší jezdecké jednotky stávají při manévrech prostředkem operačního významu, ačkoli třeba zdůraznit, že manévry jsou prováděny ve všech zemích v malém poměrně měřítku.

Na počátku světové války bojovým jádrem jezdecké divise byl jezdecký pluk (pušky a šavle) a velitel sboru i divise neměl mimo několik těžkých kulometů a slabé dělostřelectvo jiných bojových prostředků. Nyní se organizace radikálně změnila.

Vyšší jednotkou jezdeckou ve všech větších státech je jezdecká divise nebo samostatná brigáda skládající se:

- z jezdeckého jádra, které je základním prvkem manévru,
- z motorisované pěchoty pro podporu manévru,
- z mechanizovaných jednotek, které jsou průrazným prostředkem divise,
- z dělostřelectva pro přípravu a podporu útoku,
- z letectva majícího zajistit svobodu manévru (přezvědy, styk, zajištění ze vzduchu, bitevní nálety a výsadky,

z prostředků ženijních, které mají zajistit svobodu jednání divise, prováděním zátarasů, ničením a p.,

z oddělení chemického, zvětšujícího obranné i útočné možnosti jezdeckta.

Ve všech armádách je snaha, aby jezdecké vyšší jednotky měly vždy organicky přiděleno letectvo a chemické prostředky.

Jezdecké pluky jsou organizovány tak, že normální eskadrony a těžké kulomety jsou bojovým jádrem pluku a v některých armádách mají organicky přiděleno plukovní dělostřelectvo, ženisty, spojovací oddíly a chemické oddíly. Konečně pluk mívá přidělováno dělostřelectvo, ÚV. a dokonce jednotky motorisované pěchoty, cyklistů a v některých řídkých případech i letouny, pro přezvědy a styk.

Jezdecký sbor v moderních armádách obsahuje mimo několik jezdeckých divisí a motorisovanou brigádu i bitevní letectvo, těžké dělostřelectvo a jiné bojové prostředky.

Základní taktické úkoly jezdeckta.

Vycházíme-li z názoru, že jezdeckta bude použito hlavně po stránce operační, bude jeho hlavním úkolem:

- a) manévr v týlu nepřátelské sestavy,
- b) střetný boj a boj při nástupu, jehož účelem je rozhodná operace ve prospěch určitého manévru velitele armády.

Rozumí se samo sebou, že obranné akce jezdeckta nejsou vylučovány z úkolů svěřovaných jezdecktu, avšak vždy veškerá snaha má vést k tomu, aby všechny úkoly byly řešeny v útočném smyslu. Z manévru a taktických prací různých armád vidíme, že se největší pozornost věnuje aktivním akcím, hlavně na bocích a při rozšíření průlomu.

Tabulka 2.

Organisace jezdeckých jednotek různých armád roku 1936.

Armáda	Zesílení pěších jednotek jezdecktvem	V y š š í j e z d e c k é j e d n o t k y							
		Bojové jádro	Posilové prostředky						
			Pěchota	Mechan. jednotky	Dělostřelectvo	OPL.	OPÚV.	Žen. vojsko	Letectvo
Německo		Jezdecká brigáda	Kulometný prapor						
			1 cykl. prapor						
Polsko	Pěší divisi byl přidělo- ván 1 jez- d. pluk	Jezdecká brigáda (2—3 pluky)	1 střel. prapor	1 eskadr. OA.	1 oddíl jez- d. dělostřelectva	1 četa KOPL.	1 rota KPÚV.	Ženíjní prapor	Četa do- provod- ného letectva
			1 cykl. prapor	1 esk. tanků		1 četa DOPL.			
Francie	Sbor dostá- val jez- d. brigádu	Jezdecká brigáda (3 pluky)	2—3 prapory na autech	OA. (přezvědné a průzkumné)	Jezdecké dělo- střelectvo a dělostřel. motorisované				
Italie	Neexisto- valo. RJ. pracovaly samostatně	Rychlé kolony (1—2 jez- d. plu- ky RD.) jádro jezd. brig. (2—3 jezd. pluky)	1—2 prapory cyklistů — prapor na autech	prapor tanků prapor tančíků	1 odd. jezdec. dělostřelectva 1 odd. moto- risovaný				
ČSR.		Jezdecká brigáda (3 pluky)	2 prapory na autech	2 rotý OA. 1 rota tanků	1 motorisovaný dělostřelecký oddíl				
USA.	Sbor dostá- val 1—2 jez- decké pluky								
Japonsko		Jezd. skupina, t. j. 2 jezdecké brigády (4—5 jezd. pluků)	Prapor pěchoty na autech	Prapor tanků (60)					

Souběžně bylo v několika státech použito jezdeckta i v řadě pomocných akcí armád (tabulka 3).

Polsko, ČSR., Anglie, USA. použily sice jezdeckta v manévru armád, ale hlavně k zajišťujícím (pasivním) akcím, jako je zajištění boků, kryt atd.

Myslím, že jezdecké vyšší jednotky (organizace) a názory o jejich použití nejsou dosud ustáleny tak, jak soudí autor, čehož důkazem je v poslední době částečný odklon Německa od úplné motomechanizace. Spíše možno říci, že se nejlepší a nej-

Úkoly jezdeckých jednotek cizích armád v manévrech roku 1936.

Německo	Jezdecká brigáda	Činnost v týlu nepřítele
Polsko	Jezdecká brigáda s pěším plukem Skupina 2 brigád	1. Zdržovací boj proti pěší divisi 2. Činnost na bocích vojsk pověřených manévrem
Francie	Jezdecká brigáda v sestavě sboru	Obrana současně s pěchotou
Italie	RD. Rychlá kolona	1. Aktivní ofensivní a obranné boje na křídlech armád 2. Noční akce t. zv. znepokojovací 3. Rozvinutí průlomu
ČSR	Jezdecká brigáda	1. Zajištění (utajení) hlavních sil armády ve střetném boji (obsazení postavení a jich udržení) 2. Činnost na křídlech
Anglie	Jezdecká brigáda	Zvědy a ústupový boj (operativní kryt)
USA	Jezdecký pluk, jezdecká brigáda	Aktivní činnost na křídlech

Tabulka 3.

výhodnější organizace a použití vyšších jezdeckých jednotek teprve zkouší, a pomalu se dochází k závěrům, podepřeným, můžeme-li říci, alespoň částečně prakticky zkušenostmi z nynějších válek.

V tabulce 3 autor přehledně ukazuje, jaké úkoly byly dávány jezdecktu v manévrech r. 1936 v různých armádách.

Vidíme, že jezdeckto v těchto manévrech nemohlo dostat úkoly velkého operačního rozsahu, neboť manévry nebyly téměř nikde založeny v širším měřítku a mimo to jezdeckto nebylo pro operační úkoly dost silné. Autor přímo říká, že jedině jezdeckto silné může dosáhnout operačního účinku. Vidíme, že úplně souhlasí s názory Němců.

Jen Němci a Italové dávali rychlým jednotkám, byť i ne příliš silným, úkoly mající rozhodující význam.

Autor vyslovuje svůj názor na věc a říká: Charakter hlavních úloh jezdeckta jest ofensiva vyžadující aktivnosti, pohyblivosti a schopnosti porazit nepřítele.

Základy taktiky jezdeckva.

Jezdeckvo musí být ve všech svých operacích stále připraveno na útok a akce, jak nepřítele ze vzduchu, tak i nepřítele pozemního.

Přepad ze vzduchu je možný vždy a všude, jak obzvláště dokazují poslední události ze Španělska. Ba ani počasí akce letectva neznemožňuje. Dělostřelectvo může prakticky střílet až do 15—20 km. Překvapující útok motomechanisovaných jednotek je možný i tehdy, jsou-li vojska 50—75 km od sebe. Při tom musíme předpokládat, že nepřítel nás může napadnout se všech stran, ba i úplně obklopit.

Proto jezdeckvo při všech akcích musí být ustavičně na střehu — pohotovo k boji a vždy v sestavě umožňující přijmout boj za výhodných podmínek s možností manévru. Z toho plyne, že vždy musí být rozčleněno, organizováno a pohotově k okamžitému odražení překvapujících náletů letectva, tanků a k rychlému, pružnému manévru.

Poněvadž hlavním úkolem jezdeckva je útok do boku a týlu nepřítele, musíme být připraveni vždy ke změnám směru postupu útočné sestavy a k změně manévru.

Manévrovací schopnost neznamená jenom rychlost pohybu a schopnost měnit jeho směr. Manévrovat znamená dovedně uskupit své síly a prostředky. Proto se bude jezdeckvo pohybovat nejen v rozčleněné sestavě, ale přískoky a bude svou bojovou sestavu řídit podle konkrétní situace. Jenom tento způsob může umožnit rychlý a pružný manévr jezdeckva. — Podle názorů mnohých vojenských autorů v příští válce v Evropě bude poměrně i na počátku války velmi málo volného prostoru a mezer mezi armádami a před nimi. Sbory a divise i v nejvýhodnějších případech (na křídlech a v týlu nepřítele) budou téměř vždy v dotyku s nepřítelem, a to i když ne s jeho hlavními silami, alespoň s čelními částmi. Vzdálenost mezi protivníky (valnými silami) bude v řídkých případech větší než 50 km, t. j. na normální denní výkon jezdeckva. Za těchto okolností čelné jednotky budou již v dotyku a za 2—3 hodiny mohou se i valné voje dostat do pásma dělové palby.

Mimoto velitel RJ. musí obrátit svou pozornost na dvě věci: na rychlou organizaci přehrad a zátarasů ženijními vojsky a na možné akce slabších nepřátelských jednotek v dobytém území.

Jezdeckvo se nemůže při své rychlé pohyblivosti zaměstnávat podrobným čištěním dobytého území.

Co z toho vyplývá? Jezdeckvo bude bojovat za svobodu manévru.

V čem vlastně záleží volnost operačního manévru? Jezdeckvo bude musit prolamovat clony nepřítele na své cestě a rychle bez zdržování usměrnit valné síly na svůj cíl, neboť jen tak dosáhne účinku překvapení.

Proto při nynějším operačním manévru nemůžeme předpokládat, že cesta bude úplně vyčištěna od nepřítele a jezdeckvo se bude musit doslova prodírat středem malých nepřátelských jednotek a přehrad, nehledě k možným útokům ze vzduchu.

Nyní něco o složitosti manévru silnými jezdeckými jednotkami.

Opět se zde zdůrazňuje, že jediné použití jezdeckva v masách má naději na úspěch. Ovšem, jezdeckvo nebude provádět masový úder jedním směrem jako ránu pěstí, nýbrž jako současně útoky se všech stran vedené proti celé hloubce nepřátelské sestavy a tyto údery musí být opěťovány. Tedy jezdeckvo v masách bude pochodovat v rozčleněných tvarech, bude i bojovat v této sestavě a musí mít učeněny své síly proto, aby mohlo současně porazit nepřítele v celé jeho hloubce.

Proto taktika jezdeckva je zdůrazněna těmito zásadami:

- 1) aktivností, smělostí, rozhodnými akcemi k zničení nepřítele,
- 2) stálou bojovou pohotovostí k boji, proto vždy manévr v bojové sestavě,
- 3) pružným manévrem, který zajišťujeme za pochodu i v obraně tím, že máme vojska v bojové sestavě, odpovídající situaci,

- 4) bojem za volnost manévru,
- 5) složitým charakterem boje, při čemž uskupení sil musí být takové, aby nepřítel byl zdoláván několika současnými údery, vedenými do celé hloubky nepřátelské sestavy, při čemž údery musí být opakovány.

Rozčlenění před bojem.

Jak již bylo řečeno, Rusové věnují mnoho pozornosti tomu, aby jezdeckto na pochodu bylo již včasné rozčleněno, a to proto, aby se jeho manévrovací schopnost co nejvíce zvětšila.

Rozčlenění proudů zmenší jednak ztráty, jednak proudy jsou mnohem dříve sto zahájit boj a mají proti semknutým proudům větší schopnost manévrovací.

Dnes, kdy jezdeckto dostává charakter vojska složeného z různých zbraní, což se týká nejen větších jednotek jezdeckých, jako je pluk, nýbrž i eskadrony s určitými posilovými prostředky, pochopíme, že rozvinutí těchto jednotek bude mnohem obtížnější než dříve. Ono včasné rozčlenění před bojem ulehčí nesporně rozvinutí, změny směrů.

Postup přískoky v rozčleněné sestavě urychluje postup a rozvinutí k boji at' v jakémkoli směru. Všeobecně možno říci, že tato sestava vyhovuje pro všechny případy a je dostatečně pružná. Stačí jen několika krátkými rozkazy upřesnit úkol, opravit poněkud sestavu a vojska nemusí dělat velké změny.

Manévrování.

Rychlé jednotky musí umět jak před bojem, tak i v boji manévrovat, a to rychle.

Rusové těmto otázkám věnují mnoho pozornosti, a to proto, že se z jezdeckta dnes staly jednotky složené ze všech zbraní.

V dřívějších dobách, kdy jezdeckto bylo stejnorodé, při stálé pohotovosti k boji s šavlí v ruce stačilo, když se dovedlo velmi rychle pohybovat v semknutých tvarech. To platilo jak pro jezdeckou divisi, tak i pro jezdecký pluk; povely se dávaly hlasem. Bojová sestava se zaujímalá podle pevně stanovených pravidel. Vše bylo jasné, prosté a nutno přiznat — pohyblivé. Nyní se vše radikálně změnilo. Dnes nemůže být nějaké normální sestavy, možno-li říci, pro všechny případy. Situace jsou dnes složitější, složení jezdeckých jednotek není stejnorodé a připouští mnoho kombinací. Proto dnes nemůžeme jezdecké jednotce dát nějaký úkol, vycházející z normálního bojového učenění; musíme jí nejdříve určit cíle a podle nich dát jednotkám bojové úkoly a pak může teprve podle nich zaujmout příslušnou bojovou sestavu.

Druhá, vážná a aktuální otázka je otázka vedení vojsk.

Dříve jezdeckto manévrovalo v semknutých tvarech a pohyby se vykonávaly na povel davaný hlasem.

Velitelé eskadron, pluků a brigád, ba i jezdeckých divisí docela dobře vedli a a znovu vrhali do ataky své jednotky hlasem, znamením a signály polnicí.

Jakmile byly zavedeny otevřené a rozčleněné tvary, ukázalo se, že není možno velet hlasem jako dříve. Již v eskadroně se čtyři rozčleňují na takovou vzdálenost a rozstupy, že by povely a signály nebylo slyšet. Staly se složitější i úkoly proti dřívějším dobám, neboť eskadrony nejsou již jednoduché jednotky vyzbrojené šavlemi a puškami, nýbrž mají různé nové prostředky (kulometry, děla, O.A., ženisty a chemiky).

To všechno nutilo opustit systém povelů a zavést systém velení.

Třeba si ovšem uvědomit, že se proto při manévrování v širokém poměrně pásmu velení stalo příliš pomalým; velitel je příliš daleko se svým štábem od vojska a to se mu vymyká z ruky.

Proto se někteří chtěli vrátit od otevřených a rozvinutých tvarů k tvarům semknutým. To však dnes není ze známých důvodů možné. Proto bude třeba vrátit se k metodám povelů, ovšem na jiném základě a v jiné formě.

Dnes totiž máme jednak jiné, mohutnější technické prostředky než hlas, polnice a šavle — jako jsou radia, rakety, signální přístroje, sirény a hlasité signály zvukové, jednak mají a musí mít velitelé a vojini mnohem dokonalejší výcvik. Proto můžeme využít více jejich iniciativy, přenechávající řadu malých rozhodnutí vykonavatelům.

Velení bude musit dnes spočívat na těchto zásadách:

1) Zajištěný pochod musí být předem organisován a prováděn přískoky (posuny) podle situace a úmyslu velitele.

V pochodové sestavě má být obsažena i myšlenka velitele tak, aby byla zajištěna spolupráce všech zbraní. Proto každý nižší velitel musí znát všeobecný úkol jednotky vyšší, sestavu sousedů a zajišťovací opatření.

2) Poněvadž za manévrování někdy bude třeba změnit směr postupu nebo připravit se k odrazení nepřátelského přepadu, jako letectva a ÚV., mimoto rozvinout se k boji, bude nutno, aby jednotky, resp. velitelé jednali rychle. To znamená, že povely sice budou nutné, ale budou to jen povely krátké, neboť vše ostatní pro boj bylo již předem nařízeno.

Ovšem že bude třeba, aby si vojska tyto povely dobře osvojila. Proto bude třeba zavést nové povely — signály:

1) vpřed, 2) urychlit postup, 3) zpomalit postup anebo 4) stůj, 5) návrat, 6) letecké nebezpečí, 7) hlášení ÚV., 8) rozvinutí k boji.

V tomto článku, hodně theoretickém, je nesporně mnoho pravdy. Bohudík, u nás jsme po té stránce již překonali řadu tradic, které byly jen na škodu věci a do značné míry brzdily rozvoj jezdeckta.

Odražení přepadu a zahájení boje.

Bylo již řečeno, že jednotky musí být stále pohotovy odrazit přepady jak ze vzduchu, tak i pozemních vojsk.

Proto musí mít jednotky určité prostředky (pozorovací roje) k hlášení a prostředky k odrazení ÚV., náletů, t. j. musí být vždy organisována KOPL., OPŮV.

Je-li jezdeckto přepadeno, zdravotnické veterinární jednotky a asanační jednotky jsou v příhodný okamžik zastaveny, aby mohly likvidovat výsledky leteckých a chemických náletů, a pak dohánějí své jednotky.

Část prostředků KPŮV, pohotových k boji, zahájí činnost v prostorech přepadu, zdrží nepřítele a změni se tak v nepohyblivou clonu, nebo po částech se přemísťuje.

Valné síly, kryty oněmi pohotovými prostředky OPL. a KPŮV., pokračují v postupu v značně učeněné sestavě posuny od skrytu ke skrytu v plné bojové pohotovosti, a je-li třeba, určí nové pohotové oddíly OPL. a KPŮV.

Přepady jsou různé. Někdy je útok pouhou, možno-li se tak vyjádřit, epizodou leteckého náletu, nebo útokem menších jednotek ÚV. k zdržení postupu vlastní jezdecké divise, jindy je útok proveden silnými motomechanickými jednotkami spolu s jednotkami leteckými s úkolem zničit postupující jezdeckto.

V druhém případě bude třeba, aby se jezdeckto úplně rozvinulo k boji, chce-li nepřátelský útok odrazit.

Ovšemže nebude vždy možno říci, zda jde jen o ten aneb onen druh útoku. Proto řeknou-li nám zpravodajské orgány, že jde jen o slabší útok, pokračuje jednotka v postupu za opatření, o nichž byla svrchu řeč. Jakmile však je najevo, že půjde o boj s vážnějšími silami nepřítele, bude třeba dát signál: „všechno připravit se k boji, rozvinout frontu na všechny strany“, neboť jen tak bude možno rychle přijmout boj a vést jej všemi silami.

Zajištění manévru a boje valných sil.

Zajištění akcí jezdeckta je sice důležité, právě tak jako u operací jiných jednotek, avšak jeho charakter je vzhledem k tomu, že jezdeckto bojuje často za jiných okolností než pěchota, mnohem obtížnější. Zde souběžně se zajištěním taktickým jde i o zajištění materiální.

Chod operací po zavedení motomechanisovaných jednotek se urychlil, a proto prvek „čas“ padá tím více na váhu. Zavádějí se nové zajišťovací orgány OPL., KPŮV. a asanační orgány proti bojovým chemickým látkám. Význam ženijního vojska k zabezpečení operací se zvýšil a bude třeba, možno-li se tak vyjádřit, „zajištění ženijního“. Samo sebou se rozumí, že se zavedením četných motorických vozidel stává ožehavou i otázka jejich zásobování pohonnými hmotami. Rovněž i to, že jezdeckto bude operovat často v hlubokém týlu nepřítele, znesnadní normální zásobovací potíže. Právě tak tomu bude i se službou zdravotnickou a veterinářskou.

V budoucnosti problém zajištění bude mnohem obtížnější, neboť se zavedením nových bojových prostředků (letectvo, motomechanisované jednotky, bojové chemické látky), musíme být připraveni na to, že nepřítel nás napadne po celé hloubce pochodové sestavy.

Nejobtížněji se budeme bránit proti útokům leteckým. Jedno řešení této otázky bylo navrhováno tak, že by se měl rozvinout centralisovaný systém OPL., který by měl své pozorovací orgány na vzdálenost 75 km. Toto řešení má své nevýhody. Jestliže zpozorujeme leteckého nepřítele na vzdálenost 75—100 km, můžeme včasné hlásit nepřátelský nálet a učinit odvetná opatření. Ovšem tato čísla platí dnes, ale v budoucnosti platit nebudou. Jednak jistě se zvětší rychlost letounů a mimo to i se zavedením bezhlučných letounů a jejich lepším zastřením se věc ještě více ztíží.

Chod událostí se urychlil zavedením motomechanisovaných jednotek, schopných pohybu v každém terénu.

Aby byl úplně zabezpečen manévr anebo odpočinek vojsk, bylo by třeba vyslat systém zajišťovacích orgánů, které by, vyslány na velkou vzdálenost v kruhu kolem odpočívajícího vojska, zajistily jeho úplnou bezpečnost. K tomu bylo by ovšem třeba značných sil.

Proto zajištění musí dnes spočívat na úplně jiných zásadách. To značí, že dřívější pozemní zajištění bude třeba doplnit systémem OPL., KPŮV. a ochranou proti chemickým útokům.

Dnes již předvoje nejsou s to zajistit vojska, která je vyslala. Proto vojska v celé své hloubce, a to se týká i štábů, musí být připravena na letecké útoky.

Bude tedy třeba:

1. pochodovat a rozmisťovat se v rozčleněných tvarech;
2. organisovat vlastní obranu každé jednotky, a to eskadrony a roty;
3. systém celkového zajištění vytvořit tak, aby se každá jednotka mohla sama bránit v rámci všeobecných opatření OPL.

Vyslané čelní zajištění bude mít za úkol:

1. zajistit volnost jednání valných sil tím, že obsadí důležitá místa v terénu.
2. zabezpečit podřadné směry proti menším nepřátelským jednotkám.

Tak se vlastně čelné zajišťovací jednotky, mající dříve, ve většině případů, úkoly pasivní, stávají aktivním prostředkem zajištění budoucího manévru valných sil.

Poněvadž půjde i o možné útoky aerochemické, bude třeba organisovat velmi rychlé dodávání získaných zpráv. Nejlépe se bude k tomu hodit radio. Ovšem že bude třeba veškerou zajišťovací službu uspořádat tak, aby získané zprávy mohly být včas dodány.

Z těchto důvodů zajišťovací služba bude záležet:

1. ve zprávách všech druhů,
2. v zajištění jednotek proti přepadení v celé hloubce sestavy,

3. v dobré OPÚV.,
4. v dobré OPL., a
5. v protichemické obraně (OPCH.).

Všechny uvedené orgány se navzájem doplňují. Zajišťovací jednotky se rozvinují, kryty jednotkami proti PÚV; chemická obrana (OPCH.) musí se stát denním chlebem všech.

Konečně zajištění je těsně spjato s materiálním zajištěním vojsk po stránce zdravotnické a veterinářské.

Přezvědy.

Zkušenosti ze světové války nám dokazují, že přezvědy prováděné dříve malými jednotkami úplně zklamaly.

V budoucnosti se budou musit provádět přezvědy silnějšími orgány. Naproti tomu třeba zde brát v úvahu i ekonomii sil, aby vyšší jezdecká jednotka mohla plnit své úkoly bojové, neboť bude musit při provádění zvěd bojovat.

Dříve k dobrému přezívání bylo třeba určitých schopností; nyní se budou muset ještě zároveň přezvědy dobře organisovat.

Prostory a vzdálenosti zvěd jezdeckta se zvětšily a prodloužily. Také chod zvěď byl urychlen vzhledem na zavedení nových prostředků.

Co se týče toho, nebude obtíž, neboť letectvo a mechanisované jednotky, ba i jezdecké přezvědné orgány se dostanou na výhodnou dálku pro provádění zvěd. Dodávání zpráv zavedením radia bude též snadnější. Rusové dokonce mluví o tom, že brzy telelise umožní rychlé fotografické dodávání různých důležitých dokumentů. Ba i ta okolnost, že radiové stanice jsou poměrně malé, umožňuje provádět přezvědy vysíláním menších přezvědných orgánů, které budou s to prosakovat nepřátelskou sestavu a hlásit.

Takovým způsobem nová technika umožňuje zvětšit hodnotu jak silných, tak i slabších PO., neboť usnadní nejen zjištění protivníka, nýbrž i zaslání hlášení.

Ačkoli se zvědné možnosti zvětšily, naproti tomu provedení přezvěď jest obtížnější. Ukázalo se, že přezvědy, t. j. PO., vysílané šablonovitě bez ohledu na situaci, zprávy o nepříteli a terén, ukázaly se bez praktického užitku.

Obtíž včasného vysílání PO. na příhodné vzdálenosti tkví v tom, že není dřívějších vzdáleností mezi armádami. Proto všechny teorie vysílání přezvědných orgánů, které by jako síť byly vyhozeny před valnými voji jezdeckta, jsou pustou teorií.

Zkušenosti z válečných her a vojenských studií nám ukázaly ještě jednu charakteristickou pravdu, týkající se silných přezvěď, t. j., že se PO. budou na přezvědech muset opírat o různá obydlená místa, a z toho vyplývá, že PO. budou na tato místa doslova připoutány.

Protože PO. budou silné (eskadrony, děla, OA, atd.), nebudou moci jako dříve tak snadno měnit směr postupu jako dřívější slabé PO. Přezvídat silou, znamená bojovat; dnes můžeme něco vysunout daleko dopředu s úkolem třebas bojovým tehdy, opíráme-li se o obyčejná místa a postupujeme-li jen přískoky vpřed, neboť jinak nebude možno vést boj v oddílu, složeném z různých zbraní.

Jinou důležitou věcí je často popíraná pravda, že zajištění a vyhledávání zpráv je ve vzájemné souvislosti. Tak na příklad velitel jezdecké vyšší jednotky má tyto přezvědné úkoly (schematicky):

1. Jsou obsazeny přechody, jichž se má jezdecký sbor zmocnit? Nejsou k nim na postupu nějaké zálohy, z týlu? V případě kladném, jak útočit a odrazit postupujícího nepřítele?

2. Co brání proniknutí k přechodům a jak nejlépe se jich zmocní?

3. Nehrozí nepřátelský útok zprava z defilé v bažinách?

4. Nehrozí útok zjištěného nepřátelského jezdeckta a jak postupuje?

Je zajímavé, že všechny přezvědné úkoly jsou sloučeny časově i prostorově se zajišťovacími úkoly.

Je skutečně třeba zvědět, zda nepřítel obsadil přechody či ne, neboť v záporném případě je můžeme obsadit před nepřátelským příchodem. Je třeba zjistit, zda nepřítel nepostupuje od železničního uzlu na západ, jaké je jeho zajištění. Především bude třeba zmocnit se přechodu jako východiska pro postup PO. Bude třeba zvědět, zda jsou usměrněny nepřátelské armádní zálohy k defilé, abychom mohli s jinými oddíly předem toto defilé zajistit.

Konečně třeba zjistit, co dělá nepřátelské jezdeckto, aby je bylo možno zdržet. Poněvadž na postup tohoto jezdeckta musím reagovat, a to co možná nejdříve, bude třeba zdržovací oddíl vyslat včasné a současně s PO., který má přinést zprávy o tomto jezdecktu.

Bylo by možné vyslat v obou směrech dva oddíly, a to jeden na přezvědy a druhý k zajištění?

Nebylo to možné, protože nebylo času. Zajišťovací jednotky musily být vyslány za pochodu, aniž zdržovaly postup.

Nebylo to ani nutné, neboť to způsobilo hromadění různých orgánů vpředu a zbytečné prodloužení pochodové hloubky sboru. Konečně vzhledem na to, že by PO. byly blízko zajišťovacích orgánů, nebyly by pro ně nic platny. To vše by způsobilo zpomalení činnosti vysunutých oddílů „na slepo“, které by se řídily podle zpráv, pocházejících ze dvou pramenů. To by snad nebylo to nejhorší, byla by to alespoň kontrola, ale jisté je, že by vpředu bylo několik orgánů, majících tutéž úlohu, překážely by si a hlavně pro využitkování zpráv by ani jeden, ani druhý nebyl dostatečně od svého gros vpředu.

Jest přirozené, že současné letecké přezvědy doplňovaly by přezvědy pozemní.

Této souvislosti zajištění a vyhledávání zpráv nechtějí v některých armádách rozumět a vzpírají se tomuto pružnému a jediné, možno-li tak říci, „živému“ řešení, které je mnohem správnější než dřívější názor, že jednomu a témuž oddílu není možno dát dva úkoly.

Je třeba dobře pochopit, že mezi dřívějšími přezvědy, prováděnými malými silami (PH.) a jediné pozorováním, a nynějšími přezvědy, prováděnými silnými PO. a bojem, je veliký rozdíl.

Dostanou PO. sice i dnes anebo v budoucnosti jen úkoly zvědné a ne zajišťovací. Ovšem, bude-li situace taková, že bude nutno a možno vyslat silné PO. značně daleko od valných sil s úkolem udržet určité postavení, bude tomu jinak.

V tom případě je logické, že tento přední oddíl dostane úkoly dva, zajištění a úkol přezvědný.

O této prakticky prováděné činnosti nemůžeme říci, že by byla dvojitá. Konkrétně řečeno: místo starých PO. vysílaných v určitých směrech podle jakési šablony, které postupovaly před valnými silami, t. j. přezvědných oddílů, majících jen tehdy smysl, když nepřítel přichází z daleka a odpovídajících úkolu „pročísnout celé pásmo“, bude třeba organisovat přezvědy pružněji, a to vysláním PO., různě složených podle úkolů, na určité cíle.

Tam, kde je dotyk, provedou průzkum zasazené jednotky samy podle rozkazů, které dostaly.

Tam, kde dotyku není, budou vysílány přední oddíly přímo štábem jednotky, a to:

1. zvláštní oddíly (od zesílené eskadrony do pluku s úkolem zajišťovacím a provádějící zároveň přezvědy určitých prostorů nebo cílů);
2. zvláštní průzkumné orgány PO. (PH., MPH) budou vysílány štáby divisi, pluků, ba i eskadron s úkolem prozkoumat určité objekty;

3. konečně musí se provádět přezvědy i ve vlastním týlu, hlavně pro možnosti leteckých výsadků.

V našem Cvičebním řádu K-I-2 na tyto okolnosti bylo již pamatováno a doslova tam stojí: „Přezvědné oddíly nemusí být vysílány vždy. Někdy půjde jezdecká brigáda dopředu i bez PO. Tak tomu bude obvykle tehdy, kdy jim nebude moci dát potřebný časový a prostorový náskok. Vysílání PO. by bylo zdvojnásobáním předvojů a tím tříštění sil. Tyto případy třeba považovat za výjimečné.“

Plukovník jezd. v. v. St. Klíčnick:

Veterinářská vojenská služba v poli.

(Polevaja voennoveterinarnaja služba.)

Učebnice pro sovětské vojenské zvěrolékařské školy a zvěrolékaře z roku 1934, stran 247.

V této učebnici je po prvé soustavně uspořádán materiál podle zvláštnosti polní služby; zabývá se podrobně službou vojskových veterinářských pracovníků v poli v souladu s předpisy. Přispívá tak k vyjasnění otázek týkajících se přípravy týlu k zajištění operací.

Kniha je rozdělena na 10 hlav.

V hlavě I, Řízení veterinářské služby, jsou stanoveny orgány řízení, jejich práce a výcvik veterinářského personálu. Jednotlivcům jsou zde stanoveny povinnosti a práce.

Srovnáme-li novou učebnici se starou v carské armádě, musíme podotknout, že se nynější způsob služby a práce nijak neodlučuje od chodu práce v řadové službě; izolovanost má za následek zmatek ve službě veterinářské, a proto i snížení pracovní způsobilosti koně a zvětšení ztrát zvířat na frontě. Taktéž je zdůrazněna součinnost a styk s organizací civilní zvěrolékařské služby s vojenskou chemickou a zdravotnickou službou jak civilní, tak i vojenskou.

V hlavě II, Veterinářský průzkum, je podrobně zpracována nejen se stanoviska veterinářsko-taktického, ale i po stránce operativní práce veterinářské služby armády, jako třeba umístění veterinářských lékárnických skladů a j.

Je tam výklad a rozpočet potřebný k rozmístění (zařízení) nemocnic koňských, lidí, koní a povozů.

Hlava III, Ochrana proti nakažlivým chorobám v poli, obsahuje hlavní zásady o ochraně a šetření pracovních schopností koní, tlumení nakažlivých chorob a boj s nimi, vypuknou-li, a o ochraně zdraví vojsk.

Pro veterináře tyto otázky jsou velmi důležité, zvláště v poli (na pochodech); proto se mohla tato hlava víc rozšířit o zdravotní zvěř v poli vůbec.

V stati doprava zvířat by bylo dobré podrobněji se zabývat způsobem dopravy zvířat na vozech, jejich rozmístění na vagonech a j. Pro Rusko třeba stanovit ještě otázku zdravotní péče v horách a poušti. Stať 7, o veterinářském zdravotním dozoru nad porážkami dobytka, masem a výrobky z masa, bylo by snad bývalo lépe zařadit do hlavy IX, poněvadž jde o zásobování masem.

Hlava IV, Ztráty zvířat za války, je bohatě doložena číselnými daty o ztrátách (koní a skotu) na základě bojové a zvěrolékařské situace.

Hlava V, Veterinární léčebné evakuační úkoly v poli, je vlastně vedoucí z celé knihy, neboť je tu obsažena celá složitost práce šéfa veterinární služby v bojových podmínkách, který musí své rozhodnutí (týká se evakuace léčebných ústavů) podřídit taktické situaci, aby zajistil léčení a včasné vyvezení (dopravení) raněných a nemocných koní z bojiště.

Velmi poučně jsou popsány úkoly veterinářské služby v týlu, zásady léčebně evakuační praxe, evakuace po cestách, železnici a manévrování veterinářskými ústavy. Tento výklad se opírá o předpisy a je v souladu s výcvikem vojsk.

Jsou přiloženy fotografie, na př. pochodový operační stůl systému prof. Sapožnikova, vykládání koní z aut, stan — jízďárna a j.

Hlavy VI a VII, Veterinářská služba u jezdeckta a pěchoty, je podstatnou součástí předešlé hlavy, neboť ty na základě vyložených zásad evakuačně léčebných úkolů poskytují konkrétní případy práce veterinářským ústavům jezdeckta a pěchoty v různých obdobích boje.

Hlava VIII, Pathologie a therapie a ochrana koní proti plynům, je odpovědný úkol v poli. Jeho význam stoupá tím, že otázky ochrany koní jsou málo známy velké obci veterinářských pracovníků, zvláště zvěrolékařům v záloze. Poměrně málo pozornosti je věnováno ochraně proti plynům a její organizaci.

V hlavě IX, Zásobování vojsk masem v poli, jsou zevrubně projednány otázky organizace zásobovacích středisek, jatek, utilisace konfiskátů a mršin (padlých koní).

Hlava X, Veterinářský výstroj, není příliš obsáhlá. Nejsou dotčeny všechny otázky veterinářského výstroje v poli, ač je nelze podceňovat zvláště za války.

Závěrem lze tvrdit, že učebnice je velmi cenná rukověť. Je to úspěch autorského kolektivu pracujícího o této knize, ale rovněž to svědčí o nevšední práci ruských zvěrolékařů, jdoucích po stopách operativního myšlení ruské armády.
